

A szakkönyvtárak jövője Vitazáró

Ez a felkért hozzászólás az első reflexió a Keszthelyen elhangzott, a TMT e számában közölt előadásokra. Részint az előadásokban felvetett kérdések adatokkal való alátámasztásaként, részint némely kérdésfelvetés vitatásaként fogható fel.

A gondolatokban rendkívül gazdag előadások néhány metszéspontját igyekszem megragadni összefoglalómban oly módon, hogy a gyakorlat, a megvalósulás nyelvére ültessem át a nemegyszer filozofikus fejtegetéseket.

A jövő könyvtára

Van-e jövője a könyvtárnak? Az előadók sorjában hitet tettek a könyvtár szerepkörének várható megerősödése mellett. Külön is nagy hangsúllyal fejezte ki ebbéli reményeit Horváth Tibor és Kovács Zoltán. Szakmai hit nélkül nem lehet élni és dolgozni. Én is hiszek a könyvtár jövőjében. A hit azonban nem elég, tények kellene.

Mc Luhan kanadai professzor 1964-ben kiadott *The Gutenberg Galaxy* c. könyvében az írott ismeret-közlés egészen közeli halálát jósolta. Ezzel szemben Carter amerikai elnök szolgálati idejének vége felé szakértői bizottsággal vizsgálta meg a "könyv" holnapját az 1970-es évek második felében, s az eredmény: a század végéig a betűvetés megtartja állásait, sőt a tankönyv mind szélesebb körű használata várható.

Ha nem kellene a könyv, a könyvtár, akkor a Library of Congress 1985–86-ban nem részesedett volna a költségvetésből közel 250 millió dollárral, ami több, mint amennyit a magyar felsőoktatás finanszírozására fordítanak. Ugyanez a könyvtár az említett évben 1 008 488 tájékoztatási kérdést kapott, azaz napi 4 ezret! Ebből napi kétezer, összesen 457 488 a kongresszusból érkezett. A könyvtárosok száma 5274 fő, ahol olyannyira takarékoskodnak a munkaerővel.

Szakmai hit nélkül nem lehet élni és dolgozni

Ha a könyv használatának sorvadását élnénk át, akkor mivel lehetne okát adni annak, hogy a The British Library Document Supply Centre (BLDSC) 1977–78-ban immár 3 229 812 könyvtárközi kölcsönzési kérelmet fogadott, vagyis napi 13 ezer ügyet intézett. Sok példa volna még, de itt megszakítom a bizonyítást.

A könyvtárak tespedése...?

Vitatkozom abban Horváth Tiborral, hogy a könyvtárak tespedésbe sülyedtek. Többek közt a következőket mondta: "A könyvtárakban mintha észre sem vennék, mi zajlik a világban. ...az országot egy nagy katartikus élmény tisztítja meg... magunk lemondunk a szerepről, a katarzis reményét is elveszítve." A valóság nem éppen ez. Ádáz harcot folytatunk évek óta az irodalmi beszerzések színvonalának védelmében. Ennek eredményeképpen a folyóirat-ellátás még mindig tűrhető állapotban van, igaz, a nyugati könyvbeszerzés visszaesett. Számos könyvtárban megindult az online szolgálat. Sikerült újra cserélni, némileg gyarapítani a másológépparkot. Újabb néhány könyvtár telefaxgép üzembe állításával javítja szolgáltatásait. Változatlanul szakmai hasznót hoznak a jó színvonalon álló nemzeti kapcsolataink. Tesszük mindezt olyan időszakban, amikor a kommunikáció hazai infrastruktúrája ázsiai elmaradásban van. Az a véleményem, hogy a hazai szakkönyvtári tevékenység a világszínvonalától nincs jobban lemaradva, mint a magyar ipar teljesítménye.

Az állománygyarapítás témaköréhez

A tapasztalatok és a tények változatlanul igazolják, hogy az automatizálás beteljesülése és a médiák választékának bővülése ellenére sem csökken, sőt növekszik a nyomtatott eredeti irodalom iránti kereslet. Minél jobban sikerül az információkeresés gépi úton történő gyorsítása és szakszerűvé szelektálása, és minél hamarabb tudjuk kézbe adni az eredeti publikációkat vagy azok másolatait, annál gyorsabban többszöröződnek az igények. Sokadszor is el kell mondani, hogy a kutató nem mond le a szakfolyóiratokról, különösen nem szakmai informatív közléseikről; az intim művelődés vagy a turisztika szintén használja az irodalmat. A fejlett európai államok egyetemi könyvtárai kb. nyolcszorosát költik beszerzésekre, mint magyar megfelelőik (az NSZK-beli konstanzi egyetemi könyvtár 1989. évi beszerzési kerete 5 millió DEM; a zürichi ETH könyvtára 5,2 millió CHF-et fordít irodalmi beszerzésekre). A nyugat-európai könyvtárakban magára a könyvre is sokkal nagyobb gondot fordítanak: egy-egy könyvtár 50–70 ezer kötetet vásárol évente, a megfelelő

magyar intézmény 12–15 ezer kötetnél többre nem képes. De hogy mennyire nagy a kereslet az irodalom iránt, illetve világméretben is mennyire nagy az irodaloméhség, azt olyan megvilágításban is jelzi az angol BLDSC adatsora, hogy a hozzá forduló könyvtárak száma mintegy tízezerre rúg, szerte a nagyvilágból. Magyarországon határt nem érő harcot kell folytatnunk az állománygyarapítás védelmében, a költségvetési juttatás növeléséért. A mai színvonalnak csak a javulásáról lehet szó, nem a további csökkentéséről. A könyvtárközi kölcsönzésre csak módjával lehet hagyatkozni, mert a két évnél nem régebbi könyveket senki sem akarja kölcsönadni, hasonlóképpen a konferenciaanyagok is 2–3 évig zár alatt vannak. E kérdésben egységes cselekvésre van szükség.

A hazai szakkönyvtári tevékenység a világszínvonalától nincs jobban lemaradva, mint a magyar ipar teljesítménye

A bevételre orientált könyvtár

Többen is szóltak a bevételi lehetőségekről (Kováts Zoltán, Vajda Erik). Azt hiszem, változatlanul óvatosan kell bánni ezzel a kérdéssel. A vállalatként működő intézmény árbevételre való orientáltsága természetes, hiszen abból él. Az egyetemi könyvtár sem idegenkedik a neki járó fizetségtől, mert hiszen nem dolgozhat ingyen egy szegény könyvtár a pénz-erősnek hitt termelővállalatok számára. Gond azonban itt is, külföldön, Nyugaton is, hogy jelentősebb bevétel esetén csökkentik a könyvtár költségvetését, így a szegényes büdzsé javítására irányuló törekvés nem terem gyümölcsöt. Magam is jártam már így könyvtárvezetői gyakorlatom során, s nem is kis összeg volt a tét. Ez is egy olyan problémakör, amelyben össze kellene fogni, s talán közös erővel elérhetnénk, hogy a bevétel a költségvetésen felüli forrás legyen, amely kizárólag fejlesztési célokat szolgál. Három dologra gondolok: a technika fejlesztése; a szakemberek továbbképzése (belföldi és külföldi konferenciákon való részvétel támogatása, ami egyre többre kerül); jutalmazás a vállalások ösztönzésére. Ha marad némi pénz, azt állománygyarapításra lehetne fordítani.

Hogy legyen-e, ne legyen, vagy milyen legyen a vállalati könyvtár, az a vállalat vezetésének illetékességébe tartozik

A vállalati könyvtár holnapja

Papp István kitűnő előadásához csatlakozva nekem is az a véleményem, nem a mi dolgunk ez a téma, és semmilyen főhatóságnak sem tartozhat a kompetenciájába. A könyvtári rendszernek sem lehet tagja, regulába nem kényszeríthető a vállalati könyvtár.

Mégis van feladatunk, nem is kevés. A nagykönyvtárak és a könyvtári, valamint információs szakemberek segítőkészségre kötelezettek. Hogy legyen-e, ne legyen, vagy milyen legyen a vállalati könyvtár, az a vállalat vezetésének illetékességébe tartozik. De kérhet segítséget a döntéshozatalhoz. Lehet, hogy a könyvtár a mai nyomvonalon halad, lehet, hogy információs iroda lesz a megfelelő szerv, lehet, hogy egy jól felkészült információs ügyvivőt alkalmaznak majd, akinek a szobájában lesz egy terminál nyomtatóval és telefaxszal. Minthogy azonban az informálódás bonyolult feladat, a sok külföldi adattár használata sem egyszerű, valószínűsíthető, hogy a vállalati könyvtáros, informatikus elsősorban közvetítő szerepkörben dolgozik majd. Vagyis abban kell a műveltségét igen magas szintre emelnie, hogy mi hol van, miért, hova lehet és kell fordulnia. Ehhez pedig az szükséges, hogy a hazai nagykönyvtárak, országos, egyetemi és megyei könyvtárak a vállalatok igen gyors szolgálatára is készüljenek föl eredendő feladataik mellett. Ugyancsak a nagykönyvtárak feladata lesz a vállalati információs szakemberek betanítása és továbbképzése. A kisvállalkozók és egyéni iparosok szintén a nagykönyvtárakhoz fordulnak, miként teszik azt már ma is. A vállalati könyvtárügy, tájékoztatásügy igen komoly kezelését indokolja a már többször említett BLDSC használóinak alábbi megoszlása:

Vállalatok:	47%,
Tudományos könyvtárak:	39%,
Közművelődési könyvtárak:	14%.

Irányítás

Kemény bírálat érte az irányítást (Futala Tibor, Horváth Tibor), ugyanakkor a hiánya miatti berzenkedés is hangot kapott. Az a véleményem, hogy a formálódó új körülmények közepette erős irányításra van szükség a következőkkel, illetve a következő módosulásokkal.

A központi vezérlés és akaratérvényesítés helyébe a demokratizált, a decentralizált kreativitás lépjen

A jövőben is államilag kell meghatározni a könyvtári rendszert, ki kell jelölni a könyvtári rendszer gerincét; gondoskodni kell e rendszer állami finanszírozásáról; el kell látni a kodifikációs feladatokat; kifejezésre kell juttatni és folyamatosan karban kell tartani a könyvtárpolitikát; jelentős részt kell vállalni az információs politika alakításából; államilag kell megszervezni és felügyelni a muzeális értékek védelmét; felelősséget kell viselni a könyvtárosképzésért. Az állam legyen gazdája a hungaricanyilvántartásnak is. Fontos kiemelni azt a tényt, hogy a fejlett államokban véghezvitt óriási fejlesztések (online hálózatok) csakis állami finanszírozásban, állami segédlettel realizálódhattak.

Az irányításban viszont újmódi legyen az, hogy a könyvtárak, a könyvtárosok, a különböző önkéntes szervezetek, szövetségek, választott testületek stb. kezdeményezzék és sugallják, sőt fogalmazzák meg a fejlődés irányait és a főbb gyakorlati tennivalók körét. Vagyis a központi vezérlés és akaratérvényesítés helyébe a demokratizált, a decentralizált kreativitás lépjen. A minisztérium a társadalomban lévő valóságanyagból építkezzék.

Könyvtárosképzés. Menedzsment. Informatikus ügynök

Erőteljesen megfogalmazódott az a változás iránti várakozás (Papp István, Horváth Tibor, Vajda Erik), hogy a hagyományos könyvtár és a könyvtárosképzés mozduljon el az információszolgáltatás, az informatikus könyvtáros irányába. Az a véleményem, hogy igen, de a régi értékek megőrzése mellett. A változtatás ne a régebbi értelemben vett tudásanyag mellőzésére, hanem annak megtoldására irányuljon. Ne feledjük, Magyarországon 800 éve működnek könyvtárak. A középkor-újkor fordulóján itt volt Európa legnevesebb könyvtára, a Corvina. Budán Hess András nyomdája megelőzte Prága, Krakkó, Stockholm nyomdaalapításait. Kiemelkedő értékű egyetemi

könyvtár jött létre 1635-ben a Nagyszombaton alapított egyetem kötelékében. Magyarországon, Selmecbányán hozták létre a világ első műszaki felsőoktatási könyvtárát. Széchényi Ferenc sok országot megelőzve vetette meg 1802-ben a nemzeti könyvtár alapjait. A modernebb időkben, 1935 táján Káplány Géza már jól értette a műszaki irodalmi dokumentáció jelentőségét stb.

Ezeket a szakmánk körébe tartozó, széles körben ismert történeti elemeket azzal a figyelmeztetéssel említem föl, hogy a könyv- és könyvtártörténet majd évezredek múltjának védelme, ápolása, a nemzeti műveltségbe való illesztése minden könyvtárosnak elemei kötelessége. A kódexeket, a régi könyveket ugyanúgy ismerni, kezelni kell, mint a legújabb médiákat. A könyvtárosképzésnek azt kell megoldania, hogy a diplomás könyvtáros mindent tudjon az írásról, a könyvről, a könyvtárról. Ninivétől a legújabb médiáig, a tezaurszokig, az online szolgáltatig, a CD-ROM-ig. Ide értve a marketing és az információs ügynök főbb feladatait is. Ez utóbbiakat nem azon az áron, hogy mit sem tud a címeiről, a tárgyáról. A tananyagot modernizálni, irányaitban módosítani kell. Az egyes diszciplínák ismeretanyagát személyre, munkakörre szabva a későbbiekben lehet elmélyíteni, miként az orvosoknál. Az egyetemi képzés: múlt, jelen, jövő, egységben és arányosan.

Nemzeti bibliográfiák két országból, közös CD-ROM lemezen

A brit és a francia nemzeti könyvtár, a *British Library* (BL) és a *Bibliothèque Nationale* közös CD-ROM lemezt készít könyvtári állománya bibliográfiai adataival. A lemezeket széles körben kívánják terjeszteni és bízunk abban, hogy a kezdeményezéshez további nemzeti könyvtárak is csatlakozni fognak. Együtt mindkét könyvtár kereskedelmi célra is sok-sok szorosítani fogja a lemezeket.

Az ötlet 1985-re nyúlik vissza, amikor a BL a Whitaker and Sons céggel együtt CD-ROM lemeze-re vitt bibliográfiai adatokat, és ezzel egyike lett azoknak, akik kezdeményezték ennek az új adathordozónak a könyvtári használatát. Ez akkor azonban csak demonstrációs célra készült, kereskedelmi forgalomba nem került. A második lemez már két változatban született meg. Ezek közül végül az MS-DOS rendszert fogadták el, amely az ún. High Sierra-szabványnak felel meg. Így ez felhasználhatóvá vált a könyvtárakban legelterjedtebb mikroszámítógépeken. A BL igen érdekelt a CD-ROM használatának kikísérletezésében, mert így bibliográfiai állományait mind az adatbázis-szolgáltatóknak, mind a végfelhasználóknak felajánlhatja. 1986 óta folynak már tárgyalások a Nemzetközi MARC Tanácsadó Testület (International MARC Advisory Committee) égisze alatt a CD-ROM MARC-szabványról. Ez ugyanis lehetővé tenné, hogy a különböző országokban készülő CD-ROM lemezek egyazon stratégiával lehessen keresést végezni. Ennek jegyében jött létre a két nemzeti könyvtár

közös lemeze is, amelyen ki lehet próbálni a közös keresést különböző állományokban, és fel lehet készülni a kereskedelmi terjesztésre.

A lemez 30 000 rekordot tartalmaz a BL BNB MARC adatbázisából Európa történelméről és 30 000 rekordot a Bibliothèque Nationale 1986. évi francia szerzeményezéséből. Mindkét adatbázisban angol, francia, német és olasz nyelven lehet keresni.

A kísérleti lemez az Európai Közös Piac Távközlési, Információtechnikai és Innovációs Főigazgatóságának támogatásával készült, s emellett, hogy a közös szabványok kidolgozását célozza a különböző nemzeti bibliográfiák CD-ROM-on való elérhetősége végett, segíteni kívánja a Brit Nemzeti Bibliográfia hasznosítását és piaci pozícióját. Ezért szerte a világon felszólították a könyvtárakat, hogy ha CD-ROM olvasójuk van IBM PC vagy azzal kompatibilis számítógépeken, vegyék fel a kapcsolatot a BL-lel a kísérleti lemez kipróbálása céljából. De az a könyvtár is kipróbálhatja a rendszert, amelynek még nincs CD-ROM olvasója, ugyanis kérhet ingyenes hajlékony mágneslemezt, amely mintarekordokat tartalmaz.

/Pilot compact discs for national bibliography. = FID News Bulletin, 38. köt. 12. sz. 1988. p. 86–87./

(Trébits Gyuláné)

INFORMATION MANAGEMENT

PRACTICE AND EDUCATION

IM'90 AZ INFORMÁCIÓMENEDZSMENT GYAKORLATA ÉS OKTATÁSA

1. ÁLTALÁNOS TUDNIVALÓ

Ezúton tisztelettel informáljuk arról, hogy az "Információmenedzsment gyakorlata és oktatása" c. első nemzetközi szeminárium Budapesten 1990. április 24–27. között kerül megrendezésre egy UNDP/UNESCO fejlesztési projekt keretében.

2. A SZEMINÁRIUM FŐ TÉMÁJA

Az információmenedzsment (IM) gyakorlata és oktatása terén

- élenjáró országok tapasztalatainak, valamint
- a régió egyes országai helyzetének áttekintése annak érdekében, hogy elősegítse az információmenedzsment gyakorlatának és oktatásának bevezetését az egyes országokban, lehetőleg egy regionális együttműködés keretében (lásd 1. ábra).

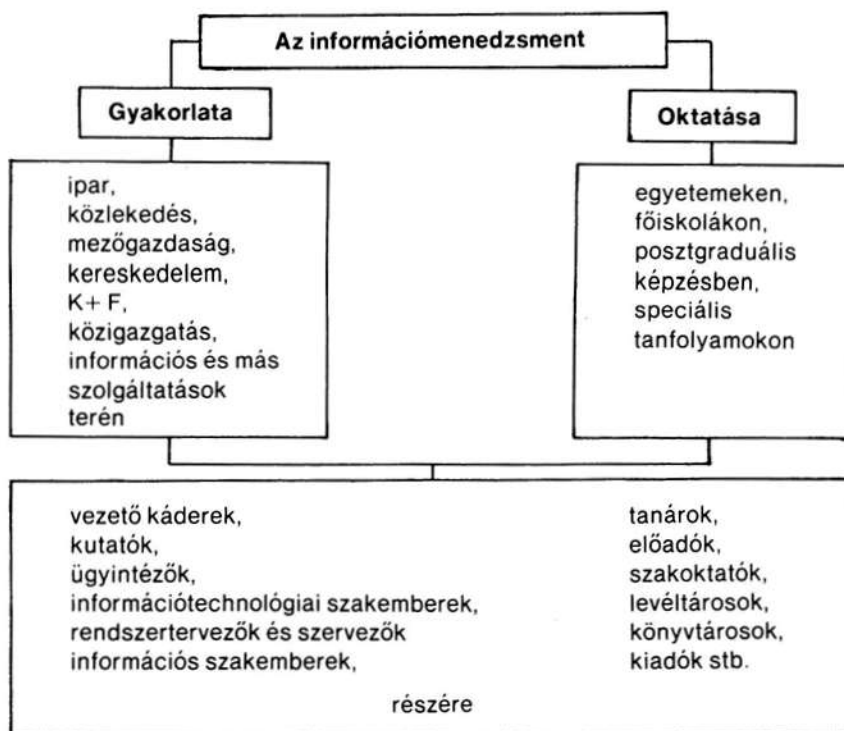
"Információs kor"-unkban a gazdaságilag fejlett országok információs infrastruktúrájuk működésének és az információ felhasználásának a hatékonyságát az információs tevékenység menedzsmentjének egyre magasabb színvonalra emelésével is fejlesztik.

A szegényebb, gazdaságilag fejletlenebb, továbbá a fejlődő országok műszaki-gazdasági-társadalmi előrehaladása érdekében létfontosságú, hogy meglévő információs erőforrásaik kihasználását és fejlesztését az információs tevékenység menedzsmentjének bevezetésével is hatékonyabbá tegyék.

Ezekben az országokban az információmenedzsment viszonylag gyors ütemű bevezetéséhez egyrészt az e téren jó eredményeket elért országok tapasztalatainak megismerése, másrészt az ismereteket alkalmazni tudó szakemberek képzése, végül az információmenedzsment bevezetésére törekvő országok egymás közötti együttműködése is szükséges.

Magyarországon egy UNDP/UNESCO fejlesztési projekt (HUN/86/002) keretében az OMIKK (Országos Műszaki Információs Központ és Könyvtár) más információs intézményekkel, egyetemekkel, gazdasági és társadalmi szervezetekkel együttműködve foglalkozik az információmenedzsment bevezetésének előkészítésével.

3. A SZEMINÁRIUM MUNKATERÜLETE ÉS RÉSZTVEVŐI

1. ábra

A regionális együttműködésben (lehetőleg egy regionális UNDP projekt) való részvétel céljából elsősorban azokra az országokra számítunk, amelyeknek van UNDP országprogramja.

4. TEMATIKA ÉS PROGRAM

- **Megnyitó**
Az UNESCO és Magyarország részéről
- **Az IM gyakorlata és oktatása egyes fejlett országokban**
Meghívott előadók: az Amerikai Egyesült Államok, Franciaország, Hollandia, Nagy-Britannia, a Német Szövetségi Köztársaság szakértői
- **Esettanulmányok az előbbi országokból**
- **Az IM gyakorlata és oktatása a régió egyes országaiban**
Meghívott előadók a régió egyes országaiból: Albánia, Bulgária, Egyiptom, Görögország, Jugoszlávia, Lengyelország, Magyarország stb.
- **Fórum és zárópanel**
- **Bejelentett előadások**
- **Kiállítás:** oktatási anyagok és szakirodalom

- **Videobemutató** az információtechnológia területéről
- **Ismerkedési est**
- **Kulturális programok és kirándulások**
A program felépítését a 2. ábra szemlélteti.

5. IDŐPONT, HELY, MUNKANYELVEK, RENDEZŐ SZERVEK

- **Időpont:** 1990. április 24–27.
(kedd–péntek)
- **Hely:** Budapest
- **Munkanyelvek:** angol, orosz, magyar
(szinkrontolmácsolás)
- **Rendező szervek:**
- **Védnökség:** állami, tudományos, gazdasági és társadalmi szervezetek képviselőiből
- **Nemzetközi Tudományos Program Bizottság**
– UNESCO – Office of Information Programme and Services
W. Löhner, Chief, Division PGI
G. F. Romero, Chief, Division OPS

A PROGRAM FELÉPÍTÉSE

23 hétfő	Idő- pont	24 kedd	25 szerda	26 csüt.	27 péntek	28 szombat	
Érkezés regisztrálása	9	OS	IP	IP	F	Kirándulások, Elutazás	
		IP	IP	IP	CLS		
	12	Ebédszünet					
	14						
		R	CS	CS	CP		
		CP		CP			
	18						
	20						
	22	WP					
	9	Ex – V					
	18						

OS: Megnyitó
IP: Meghívott előadás
R: Regionális ülés
F: Fórum
CLS: Záróülés

CS: Esettanulmány
CP: Benyújtott előadás
Ex – V: Kiállítás és videobemutató
WP: Ismerkedési est

2. ábra

- **Delft University of Technology** Department of Mathematics, Computer Science and Information Science (NL)
Prof. Dr. H. G. Sol
- **Universität Konstanz**
Lehrstuhl für Informationswissenschaften (D)
Prof. Dr. R. Kuhlen
- **Fachhochschule Darmstadt** Fachbereich Information und Dokumentation (D)
Prof. Dr. T. Seeger
- **ASLIB, Association for Information Management** (GB)
Dr. D. A. Lewis, Director
- **Association française des documentalistes et des bibliothécaires spécialisés (ADBS)** (F)
Mr. P. D. Pomart, President
- **Nemzetközi Tudományos és Műszaki Információs Központ (NTMIK)** (Moscow)
Mr. A. V. Butrimenko, Director
- USA (levelezés alatt)
- **UNDP/UNESCO Projekt Bizottság (OMIKK)**
Dr. Dúzs J., elnök

Közreműködő szervezetek

- Országos Műszaki Információs Központ és Könyvtár (OMIKK),
- Számítástechnikai és Ügyvitelszervező Vállalat (SZÜV),
- Magyar Gazdasági Kamara (MGK),
- Informatikai Gazdasági Társaság (IGT),
- MTESZ/KOB/TTT,
- Szervezési és Vezetési Tudományos Társaság (SZVT),
- Neumann János Számítógéptudományi Társaság (NJSZT),
- Híradástechnikai Tudományos Egyesület (HTE),
- Eötvös Loránd Tudományegyetem (ELTE),
- Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetem (MKKE),
- Budapesti Műszaki Egyetem (BME),
- Nehézipari Műszaki Egyetem, Miskolc (NME),
- Veszprémi Vegyipari Egyetem (VVE).

IM'90 Szervezőbizottság

Dr. Dúzs János elnök
Országos Műszaki Információs Központ és Könyvtár
H-1088 Budapest
Múzeum u. 17.
Telefon: 138-2929; 138-2300/156, 181 m.
Telex: 22 4944 omikk h

6. RÉSZVÉTELI DÍJAK

• Részvételi díj:

A szakemberek széles köre részvételének lehetővé tétele érdekében a részvételi díjak a hasonló rendezvényeken szokásosnak kb. a felét teszik ki.

- Hazai résztvevő: 12 000 Ft
(USD 200)

A részvételi díj a következő szolgáltatások igénybevételére jogosít:

- a) belépés a szemináriumra,
- b) szinkrontolmács-készülék használata,
- c) szemináriumdosszié (résztvevők jegyzéke, részletes program, előadás-referátumok, információk),
- d) délelőtti és délutáni kávé,
- e) részvétel az ismerkedési esten,
- f) a szeminárium proceedingjének postán való kézhezvétele (1990. III. negyedév).

• Kisérő személy részvételi díja:

- Hazai résztvevő: 3000 Ft
(USD 50),

amely a következő szolgáltatásokra jogosít:

- belépés a szemináriumra,
- szinkrontolmács-készülék használata,
- délelőtti és délutáni kávé,
- részvétel az ismerkedési esten.

A részvételi díjból a szervezőbizottság – indokolt kérés esetén – személyre szóló **kedvezményt adhat** (vállalati és állami információs szervek, könyvtárak dolgozóinak, egyetemi és főiskolai oktatóknak és hallgatóknak, valamint tudományos egyesületek tagjainak).

7. ELSZÁLLÁSOLÁS, EGYÉB PROGRAMOK

A szállodafoglalást célszerű időben megtenni, mivel ebben az időszakban már nagy a turistaforgalom. Budapest gazdag művészeti (zenei, múzeumi, folklór stb.) programokat kínál. Élvezetes kirándulások tehetők jellegzetes magyar vidékekre (pl. puszta, borvidék, történelmi városok stb.).